

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 167/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Kvetánom, Štefánikova 17, Humenné, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 24 Co 102/2018-415 z 11. decembra 2018, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 Co 102/2018-415 z 11. decembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým krajský súd potvrdil

rozsudok Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 238/2015-344 z 12. februára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Rozsudkom okresného súdu bol zamietnutý návrh sťažovateľa na obnovu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 668/2001.

2. Podľa názoru sťažovateľa napadnutý rozsudok krajského súdu nemá oporu v skutkovom stave, keďže ako celok nevykazuje znaky spravodlivosti a zároveň ním neboli zistené procesné pochybenia okresného súdu, v dôsledku čoho trpí vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. 4 Civilného sporového poriadku.

3. Sťažovateľ uviedol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu neboli rešpektované skutkové zistenia uvedené v právoplatných rozhodnutiach súdov v iných právnych veciach. S danými skutkovými zisteniami sa krajský súd buď vôbec právne nevysporiadal, resp. sa s nimi vysporiadal nedostatočne. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu súbežne s ústavnou sťažnosťou aj dovolanie, ktorého kópiu pripojil ako prílohu k ústavnej sťažnosti.

4. Sťažovateľ je toho názoru, že krajský súd sa nevysporiadal so skutkovými zisteniami najmä vo vzťahu k dátumu uzatvorenia nájomnej zmluvy medzi účastníkmi konania. Tieto skutkové zistenia boli uvedené v uznesení Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Co 223/2010-503 z 25. apríla 2013 a rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 34 C 108/2002-709 z 26. novembra 2013, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co 63/2014-763 zo 4. marca 2015. Podľa názoru sťažovateľa z uvedených súdnych rozhodnutí je zrejmé, že platná nájomná zmluva je zmluva č. 8512-037/96 uzatvorená 21. decembra 1996, pričom ustálenie dátumu uzatvorenia nájomnej zmluvy je podľa sťažovateľa pre rozhodovanie o jeho žalobnom návrhu zásadné.

5. Sťažovateľ uviedol, že okresný súd a tiež krajský súd sa nevysporiadali z dôkazom uvedeným v jeho prípise zo 4. decembra 2016, ktorý doručil osobne do podateľne okresného súdu a v ktorom označil ako dôkaz rozsudok okresného súdu sp. zn.

15 C 261/2015 zo 4. novembra 2016, v odôvodnení ktorého je v označených častiach uvedené, že z dvoch nájomných zmlúv je platná a účinná nájomná zmluva z 21. decembra 1996.

6. Za zásadné pochybenie krajského súdu sťažovateľ považuje skutočnosť, že tento sa vôbec nevysporiadal s dôkazom týkajúcim sa dátumu uzatvorenia nájomnej zmluvy, ktorý sťažovateľ nemohol označiť a doložiť ako dôkaz v konaní súdu prvej inštancie, ale až zaslaním doplnenia v prípise z 15. novembra 2018. Podľa názoru sťažovateľa tak v dôsledku uvedeného žalovaný neunesol dôkazné bremeno a odvolaniu sťažovateľa malo byť krajským súdom v celom rozsahu vyhovené.

7. Poukazujúc na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 563/03, sťažovateľ konštatoval, že krajský súd sa nedostatočne, resp. vôbec nevysporiadal so všetkými skutočnosťami nachádzajúcimi sa v súdnom spise, a tým došlo k vadám konania, ktoré majú za následok porušenie označených práv. Podľa sťažovateľa nerešpektovaním citovaných súdnych rozhodnutí krajským súdom bola narušená právna istota a súčasne nebola dodržaná zásada predvídateľnosti rozhodnutia krajského súdu v danom odvolacom konaní.

8. Na základe uvedenej sťažnostnej argumentácie sťažovateľ v závere svojej ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutý rozsudok zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si sťažovateľ uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

11. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

15. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04).

16. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

17. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v civilnom sporovom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity.

18. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ súbežne s ústavnou sťažnosťou podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu 7. februára 2019 dovolanie, o ktorom nebolo dosiaľ najvyšším súdom rozhodnuté.

19. Keďže sťažovateľ pripojil kópiu dovolania ako prílohu k ústavnej sťažnosti, ústavný súd môže konštatovať, že sťažovateľ svoje námietky uplatnil súbežne v dovolaní, ako aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Vzhľadom na to, že dovolacie konanie nie je ešte právoplatne skončené, bolo dôvodné sťažnosť odmietnuť ako neprípustnú, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, bude ešte rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

20. Podanie dovolania a súbežne s ním aj podanie ústavnej sťažnosti navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity vylučuje právomoc ústavného súdu na rozhodovanie vo veci v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

21. V závere ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu a vychádzajúc zo svojej stabilizovanej judikatúry, ako aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. III. ÚS 674/2014, ako aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), pripomína, že v prípadoch uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť, je lehota na podanie ústavnej sťažnosti zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu. Tento princíp sa premietol i do ustanovenia § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

22. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou ústavnou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2019